

naše vezi

JUNIJ 2024

INTERNA IZDAJA, št. 99

ZDVI SLOVENIJE, HACQUETOVA 4, 1000 Ljubljana

Poštnina plačana pri pošti 1102

ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE

*Prižgimo luč ljubezni,
naj sonce sije čez vse meje,
zlo odide naj za vedno,
čez vse griče in doline.*

Ivanka Peršič

naše vezi

VSEBINA 99. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 dan civilnih invalidov vojn
- 4 srečanje vojnih invalidov
- 7 predavanja za civilne invalide
- 9 80. obletnica bombardiranja Trsta

kako sem postal vojni invalid

- 10 milan končar

iz naših društev

- 12 dan na okroglem
- 12 pomladne aktivnosti mdciv celje
- 13 pomlad v dcivs ljubljana
- 15 vojni invalidi iz celja na srečanju vojnih invalidov
- 16 nova članica koordinacije veteranskih organizacij pomurja
- 16 dvi notranjske na izletu
- 17 volitve v dvis ljubljana

naše zgodbe

- 18 stane zakšek

poskrbimo zase

- 9 kaj jesti v obdobju velike vročinske obremenitve

šport

- 20 civ tekmovali v treh športnih panogah
- 21 prvenstvo zdvis v ribolovu
- 22 športne igre zdvis
- 23 tekmovalje v streljanju
- 23 tekmovalje v balinanju

Izdajanje glasila omogoča
Fundacija za financiranje
invalidskih in humanitarnih
organizacij Slovenije.

IZDAJATELJA: Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in
Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije
UREDNIŠTVO: ZDVIS SLOVENIJE, Hacquetova 4,
1000 Ljubljana, tel.: 01 300 69 60
GLAVNA UREDNICA: Aleksandra Kerin-Kovač
ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA: Vladimir Pegan,
Bojan Černjak, Janez Štrbenc, Andreja Rožič, Petra Kapš
PRELOM: Zavod Lupa design
TISK: ITAGRAF d.o.o.

Drage bralke in dragi bralci!

Poletne teme naj bi bile bolj lahkotne. Končno je toplo in vroče, življenje se upočasni, več se družimo, odpravimo se na dopust, posvetimo se opravi, katere med letom ni bilo dovolj časa in še kaj. A ena izmed relativno novih, a zelo izpostavljenih in sploh ne lahkotnih poletnih tem postaja tudi promet.

Pričakovano je, da so v poletnih mesecih avtoceste proti turističnim krajem in morju (pa v primeru Slovenije proti Hrvaški) polne in da je promet upočasnen. Pričakovano je tudi, da zastoji občasno nastajajo zaradi cestnih del, a tako je vsepovsod po Evropi. Cestna dela se pač najpogosteje izvajajo prav v tem času. A v zdaj že davnih minulih časih je poletje pomenilo tudi obdobje nekakšne »selitve narodov«, kar pomeni, da so mesta malo opustela in je bilo na lokalnih cestah manj avtomobilov, na lokalnih parkiriščih je bilo več prostora, parkirišča pred bloki so se spraznila, ker ... »so vsi na dopustih«. A to so bili neki drugi časi.

Danes največji prometni infarkt doživljamo prav v času poletnih dopustov. In to ne nujno zaradi dela na cesti (to razumemo), ampak kar tako. Brez oprijemljivega vzroka. Zato ker je na cestah pač preveč vozil. Neverjetno je, kaj se zgodi, ko imajo praznike ali dela proste dneve hkrati tudi v sosednjih državah. Kot da je vse govorjenje o nuji zmanjšanja števila vozil na cestah in povečanju uporabe javnega prometa le neko fantaziranje, s katerim nekateri posamezniki izkazujejo svojo kvazi zeleno zavest. Za prebivalce okolice večjih slovenskih mest, mimo in okoli katerih potekajo obvoznice s priključki na naš avtocestni križ, je to čas enormnega stresa, frustracij in jeze na ves svet. Razvoj tehnologije je prinesel mnoge uporabne naprave in aplikacije, ki nam lahko močno olajšajo življenje, a hkrati – ker jih seveda uporabljamo vsi – tega zagrenijo komu drugemu. Navigacijski sistemi so postali osnovni del opreme novjših avtomobilov. In res so koristni. Spremljajo prometne razmere, opozarjajo na zastoje in prometne zamaške in najdejo in predlagajo alternativno pot. A prav tukaj je 'kavelj'. Alternativne poti v majhni Sloveniji večinoma predstavljajo lokalne regionalne ceste, ki so vzporedne z glavnimi prometnimi potmi in potekajo skozi naselja. To so poti, ki jih za normalno vsakodnevno življenje potrebujejo predvsem domačini. A se zadnja leta dogaja, da ob obvestilu, da je nekje na avtocesti gneča in zastoj, navigacijski sistemi množice turistov in tudi domačih (ne)lokalcev, ki gredo na dopust, preusmerijo prav na te ceste. Tako imamo zastoj na avtocesti in popolnoma 'zabasano' lokalno vzporedno cesto, kjer domačin, ki mora po opravi, obupano čaka na izvozu iz svoje ulice, medtem ko se mimo počasi premika gosto strnjena kolona avtomobilov.

Večinoma človeku ne preostane drugega, kot da se nekako »vrine« v kolono, stoji potem na sredini ceste in čaka, da se ga usmili tudi nekdo, ki prihaja iz druge smeri, da se lahko vključi v promet. Posebej frustrirajoče je to, ko se človeku (ki ni na dopustu) mudi na delo ali po drugih nujnih opravkih. Pa niso za to krivi turisti. Dejstvo je, da naš cestni sistem vsako leto večje množice vozil na cestah, posebej v poletnih mesecih več ne zmora požirati. Dvopasovne avtoceste na območju večjih urbanih naselij, kot sta pri nas Ljubljana in Maribor, ne zmorejo gladkega, če tudi počasnejšega transporta na poti do cilja. Pogovori o širjenju avtoceste so še vedno predvsem pogovori. Rešitev so prometni strokovnjaki zdaj našli v gradnji več uvozov in izvozov na avtocesto, kar po logiki pomeni, da se lahko del avtomobilov izogne zamaški in se na avtocesto priključi na drugem delu in tako zamašek »preskoči«. A kaj, ko tudi to pomeni, da se množice vozil od enega do drugega izvoza na avtocesto počasi premikajo po moji in vaši lokalni cesti, jaz in vi pa še vedno stojimo pred izvozom iz domače ulice in napeti čakamo na priložnost, da se »vrinemo« in odpravimo po normalnih, vsakodnevnih opravkih v lekarno, šolo, službo, trgovino. Če se malo pošalim, morda bi bilo kak dan, posebej med konci tedna, dobro najprej malo 'pomeditirati', da nas te situacije ne bi spravile preveč iz tira še preden smo dobro zavili iz domačega dvorišča.

Pa vendar, gneči na cestah navkljub, uredništvo Naših vezi vam želi dolgo, toplo poletje, ki naj vam ga ne kvarijo malenkosti. Uživate, mi pa bomo z vami spet v jeseni.

Aleksandra K. Kovač
Urednica Naših vezi

PROSLAVA OB DNEVU CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

Civilni invalidi vojn Slovenije smo svoj dan, ki je 26. junij, zaznamovali v sredo, 19. junija na Jamarskem domu na Gorjuši.

Nedvomno imajo civilni invalidi vojn vso moralno pravico in tudi dolžnost, da opozarjajo na nesmiselnost vojn in njihove posledice. Skozi zgodovino človeštva so vojne za seboj vedno puščale globoke rane. Ne le na bojiščih, ampak tudi v srcih in dušah tistih, ki so preživeli. Žarišče vojn se je skozi zgodovino iz bojišč vedno bolj selilo tudi med civilno prebivalstvo. Nešteto življenj je bilo izgubljenih, številni posamezniki so in ste postali invalidi, njihova in vaša življenja pa za vedno spremenjena.

Kljub napredku človeštva, kljub izjemnemu tehnološkemu razvoju in kljub prizadevanjem za mir so vojne še vedno naš vsakdan, čeprav so fizično oddaljene. Vsak dan nas mediji seznanjajo s krutimi realnostmi vojne, v tem času najbolj aktualnima v Ukrajini in Gazi. Še posebej o otrocih in drugih civilistih, ki o

tem, zakaj morajo bežati iz svojih domov in zakaj ne morejo živeti v miru, ne morejo odločati sami. O tem odločajo posamezniki, ki so prepričani, da so »poklicani«, da lahko upravljajo z življenji drugih, medtem ko so sami in njihovi dragi in bližnji daleč od vsega zla in trpljenja, ki ga povzročajo drugim. Ti posamezniki živijo v miru, v izobilju, ki si ga lahko privoščijo samo in izključno zaradi svojega položaja. Število žrtev človeškega brezumja pa iz dneva v dan narašča. Žrtve, ki so bile prisiljene zapustiti svoje domove, žrtve, ki so izgubile svoje bližnje, žrtve, ki so bile pohabljenе tako telesno kot duševno.

Slovesnosti ob dnevu civilnih invalidov vojn so se udeležili gostje iz sorodnih in invalidskih organizacij. Navzoče sta nagovorila predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije Adolf Videnšek in slavnostni

govornik, minister za obrambo Marjan Šarec.

V kulturnem delu dogodka nas je z nastopom razveselil legendarni Alfi Nipič. Zapel nam je svoje nepozabne in zimzelene 'Poljane, dom prelepih dni' in druge pesmi, kot so Stara domačija, Deček z orglicami, Ostal bom muzikant, Slovenija od kod lepote

tvoje, pri kateri smo se mu pridružili vsi navzoči, dodal pa je seveda še en in edini Silvestrski poljub in Valček s teboj. Refren pesmi Deček z orglicami nekako tudi povzame duh proslave, saj pravi:

**Igra kuštrav fant na orglice,
pesem se kot prošnja zdi, kot prošnja goreča,
da ljubezen naj zavlada svetu vsem,
naj zavlada vsem ljudem,
da presrečni bomo vsi.**

In ljubezen prinaša tudi tako zeleni mir.

Prireditve smo končali z mislijo, da je poslanstvo civilnih invalidov vojn opominjanje na mir, in da moramo storiti vse, kar je v naši moči, da bo vojn in žrtev vojn čim manj.

Andreja Rožič

Foto: Benjamin B. in Jerica Pavšič (MORS)

25. SREČANJE VOJNIH INVALIDOV

Vojni invalidi, njihovi svojci in prijatelji so se na tradicionalnem srečanju tokrat zbrali na Primorskem. Zadnjo majsko soboto je gostitelj srečanja, Društvo vojnih invalidov Severne Primorske, poskrbel za prijetno in domače vzdušje v Športni dvorani Šempeter pri Gorici.

Navzoče je pozdravil predsednik gostiteljskega društva Valter Adamič, ki se je gostom zahvalil za navzočnost, ki jo vojni invalidi dojemajo kot izraz spoštovanja in hvaležnosti. Povedal je, da društvo veliko pozornosti posveča negovanju domoljubja in ohranjanju zgodovinskih vrednot. S ciljem, da bi ohranili pričevanja in spomine, so se v društvu odločili, da skupaj s se živčim sodelavci partizanskega zdravstva pripravijo predstavitev sanitetnih partizanskih postaj. Ob tej priložnosti se je zahvalil ministrstvu za obrambo, ki jim je pomagalo pripraviti tehnične podlage za zagon projekta Raziskovanje sanitetnih partizanskih postaj na Primorskem. »Ljudje umirajo, njihove vrednote pa morajo živeti naprej.« je Adamič sklenil svoj nagovor.

V imenu Občine Šempeter – Vrtojba je udeležence pozdravil predsednik Sveta za invalide Zdenko Šibav. Izrazil je zadovoljstvo, da občina po 17. letih že drugič gosti srečanje vojnih invalidov. Občina je v preteklem letu prejela listino *Občina po meri invalidov* in s tem izkazala svoje zavzemanje za vzpostavljanje invalidom prijaznega okolja.

Prijetno počutje je udeležencem zaželel tudi predsednik ZDVIS-a Janez Podržaj z željo, da si pomagajo med seboj pri premagovanju težav. Poudaril je, da sta pomoč vojnim invalidom s posebnimi socialnimi programi ter

ohranjevanje spomina na pomembne dogodke, ki so zaznamovali in usodno vplivali na ohranitev in preživetje slovenskega naroda, stebra delovanja društev in zveze vojnih invalidov. Izrazil je zadovoljstvo s podporo Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino pri Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije pri iskanju rešitev za izboljšanje položaja vojnih invalidov in drugih upravičencev po zakonu o vojnih invalidih.

Slavnostni govornik na letošnjem srečanju, državni sekretar na ministrstvu za obrambo Rudi Medved je poudaril, da so vojni invalidi najglasnejši glasnik miru. »Vi veste, kakšno zlo prinašajo vojne in da mir ni samoumeven,« je poudaril Medved. V nadaljevanju je vojnim invalidom zagotovil, da imajo na ministrstvu za obrambo odkrite in poštene sogovornike. »Predloge za izboljšanje položaja vojnih invalidov in njihovih svojcev jemljemo zelo resno. Invalidnina in drugi prejemki niso socialna pomoč, ampak življenjska renta, ki vam pripada. Naš cilj je spremeniti stvari na bolje«, je povedal državni sekretar. Poskrbeti je treba, da bodo prejemki po zakonu o vojnih invalidih zadostovali za dostojno življenje, je še dodal. Izrazil je tudi zadovoljstvo, da bo spomenik slovenske osamosvojitve postavljen na Trgu republike in da je bilo sprejeto stališče, da se spomenikov ne ruši, saj so del naše zgodovine.

Na srečanju smo počastili tudi 30. obletnico ustanovitve Zveze društev vojnih invalidov Slovenije in se ob tem spomnili na predhodna združenja, ki so se ustanovljala za pomoč vojnim invalidom in njihovim družinskim članom v preteklosti. Letos tako mineva 149 let od ustanovitve prvega društva, Mariborskega veteranskega in bolniškega podpornega društva nadvojvode Friderika, ki je skrbelo za vojne invalide na ozemlju Slovenije. Prav tako letos mineva 105 let od ustanovitve Združenja vojaških vojnih invalidov Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in 79 let od ustanovitve Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije.

RADOŠ BOLČINA JE IZJEMNO UBESEDIL IN INTERPRETIRAL NESMISELNOST VOJN IN VLOGO SLEHERNIKA PRI ZAVZEMANJU ZA MIR.

»Vojne se začenjajo v človeškem umu in človeški um je tisti, kjer je potrebno zgraditi obrambo miru. Prej kot zunaj, vzroki vojn zatlijo v nas samih. V strasteh, kot so želje, strah, negotovost, pohlep, ponos in nečimrnost. Vojna je človeku dokaz, da je bila obuditev popolnega človečanstva in gnusa nad kryjo še veliko prešibka, da bi premagala v človeku krvoločno zver. Zgodovina ne sme postati ponavljanje, ampak ustvarjanje. To je edino stališče, ki ga smemo zavzeti do zgodovine. Zato ne iščimo vzora v preteklosti, ampak v živi sedanjosti, ki jo čutimo v sebi. Velika ideja pozitivnega, konstruktivnega dela, ki naj zgradi človeštvu svetišče človečanstva, lahko prepreči vse svetovne in tudi lokalne vojne. Ne glede na to, da vsi državni zakoniki obsojajo v istem dušku umor ter v istem dušku zapovedujejo pokorščino vojakom v vojni, ne glede na to se bo človeštvo zaved'lo, kaj je vojna. Zakaj kri, prelita v vojni, pušča sledove, zastruplja, od nje postaja zavest kalna. ... Spoštovani, na vseh ravneh družbe, naj bo to družina, pleme, narod ali mednarodna skupnost je več sočutja ključ do lepšega in boljšega sveta. Ni nam treba sprejeti kakršnekoli religije ali slediti kakršnikoli ideologiji. Potrebno je le, da razvijemo svoje dobre človeške lastnosti. Velika odgovornost pripada dostojanstvu svobodnih ljudi. Človeštvo, po vojnah izpuščeno na pot svobode, zmerom znova zaide v krvave spopade, saj ne zmore prenesti bremen Svobode, ki je nezdržljiva z blaginjo. Veliki datumi v zgodovini naroda so kot večne bakle, ki v srcih vseh nas bude ponos na prehojeno pot in prižigajo nove plamenice, spodbujajoč plemenita hotenja sedanjih in bodočih rodov, vendar pa netenje narodnega samoljubja do nasilne nadoblasti le ruši svetovno ravnovesje, duši življenje ter končno privede do vojnih prevratov ali do mrtvila in onemoglosti v oboroženem miru. Zgodovina nas uči, da je neskončno vreden vsak glas, ki izreka sporočilo miru, vsaka osamljena molitev, vsaka na prvi pogled še tako šibka misel o miru. Vsi smo dolžni delati za mir, ki ga je iz dneva v dan manj!

S svojo udeležbo so praznik vojnih invalidov počastili predstavniki občin Nova Gorica, Bovec, Šempeter-Vrtojba in Idrija ter invalidskih, veteranskih in domoljubnih organizacij iz Slovenije in Italije. Navzoče je v imenu predsednika Zveze vojnih invalidov Italije Claudia Bettija pozdravil predsednik Regionalne organizacije vojnih invalidov Furlanije Julijske krajine Pierino Violino, ki je poudaril pomen sodelovanja pri spodbujanju politik, ki priznavajo in cenijo prispevek vojnih invalidov ter zagotavljajo podporo in dostojanstvo tistim, ki so se žrtvovali za domovino.

Tudi tokrat ni manjkal veličasten mimohod praporov zveze in društev vojnih invalidov, ki dajejo srečanju pridih svečanosti in nas opominjajo na vrednote miru, svobode in sloge brez vojne. Ob prihodu je udeležence pričakala dobrodošlica z domačim grozdnim sokom ter pito iz briških češenj, ki so jo pripravile gospodinje Društva ljubiteljev Rebule iz Višnjevika v Brdih.

Kulturni program je oblikoval in odlično povezoval priznani gledališki igralec Radoš Bolčina, ki je med drugim izjemno ubesedil in interpretiral nesmiselnost vojn in vlogo slehernika pri zavzemanju za mir in udeležence nagovoril tudi v domačem narečju »*Usjedte se duol, dočjir ne boste vid'li, de je kuonc. No ben, zdej se vam klanjam. An še en buot! Nastuojte djelat kažina!*«.

Program so obogatili Moški pevski zbor Kras – Opa-

tje selo pod vodstvom Pavla Pahorja, plesalke in plesalci Pro DC Nova Gorica pod vodstvom Sare Mlakar, violinistka Mojca Batič, kantavtor Matija Bolčina, pevec Marko Čadež Mačkić in Liam Turk, ki je z bobnom spremljal prihod in odhod praporščakov. Kulturni program se je sklenil s pesmijo Vstala Primorska, ki so jo z zborom zapeli tudi udeleženci srečanja, saj »*Ta pesem je nad vsem, ta pesem nas povezuje!*«.

Po kulturnem programu je igral narodno zabavni ansambel Javor in z razigrano glasbo napolnil plesišče. Udeleženci so si lahko ogledali tudi razstavo ročnih del skupine Nagelj Društva vojnih invalidov Zasavje. Pri izvedbi srečanja se za sodelovanje zahvaljujemo FIHO, MORS, Občini Brda, Občini Šempeter-Vrtojba, Zavodu za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Šempeter-Vrtojba, Kleti Brda, Zadružni kleti Dobrovo, gospodinjam Društva ljubiteljev Rebule iz Višnjevika v Brdih, lokalnim društvom in številnim prostovoljcem gostiteljskega društva.

Veseli nas, da je srečanje z leti postalo osrednji dogodek vojnih invalidov in društev vojnih invalidov ter njihovih članov. Želimo si, da v vašem koledarju zadnja majska sobota ostaja rezervirana za srečanje. Na svidenje na 26. srečanju.

Andreja Markovič

RAZPIS NA PODLAGI PRAVILNIKA O DODELJEVANJU SOCIALNIH POMOČI, POMOČI ZA NAKUP MEDICINSKIH IN TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV, ZDRAVIL IN PRILAGAJANJA BIVALNEGA OKOLJA

Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije je objavila razpis za pomoč pri nakupu zdravil (11. člen Pravilnika).

Civilni invalid vojn lahko na Zvezo društev civilnih invalidov vojn Slovenije naslovi vlogo za sofinanciranje:

- Zdravil, ki jih je potrebno doplačevati oz. so dostopna na beli recept,
- zdravil, ki lajšajo simptome njegove bolezni in so samoplačniška,
- prehranskih dopolnil, katerih namen je dopolnjevati običajno prehrano.

Prehranska dopolnila so koncentrirani viri posameznih ali kombiniranih hranil ali drugih snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, ki se dajejo v promet v obliki kapsul, pastil, tablet in drugih

podobnih oblikah, v vrečkah s praškom, v ampulah s tekočino, v kapalnih stekleničkah in drugih podobnih oblikah s tekočino in praškom, ki so oblikovane tako, da se jih lahko uživa v odmerjenih majhnih količinskih enotah (Pravilnik o prehranskih dopolnilih, UL RS 66/13).

Vlogo številka 4 – Sofinanciranje zdravil dobite v svojih matičnih društvih ali na spletni strani Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije www.zdcivs-zveza.si pod zavihkom **Vloge**. Izpolnjeno vlogo s potrebnimi prilogami posredujte na naslov: Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije, Dunajska c. 129, 1000 Ljubljana ali e-naslov zdciv.slo@siol.net.

Andreja Rožič

PREDAVANJA ZVEZE DRUŠTEV CIV SLOVENIJE

Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije je v obdobju od marca do junija organizirala več predavanj za člane društev. Člani so se tako izobraževali na predavanjih o načinu življenja in dolgoživosti, novjših dognanjih na področju vpliva prehrane na zdravje človeka, o bolečinah v prsih, komunikaciji med generacijami in pomenu celostne obravnave težav, ne le obravnave njihovih vzrokov.

Konec marca je imel DCIV Celje predavanje na temo »Komunikacija med generacijami«. Tema je zelo aktualna v vseh življenjskih obdobjih, saj ne glede na čas in prostor, v katerem živimo, starejša generacija velikokrat pomisli in reče, da so 'ta mladi nemogoči'. Pa kdaj pomislimo, da se to nanaša tudi na naša življenja? Bili smo otroci, bili smo mladi, bili smo odrasli in smo starejši. Ko smo bili otroci in mladi, so tudi takrat starejši pomislili in nam rekli, da smo 'ta mladi nemogoči', mar ne? Danes pa o tem razmišljamo sami. Vsaka generacija se je in se bo srečevala z določenim napredkom, v zadnjih desetletjih in letih pa nas tehnološki napredek celo prehiteva in v veliki meri celo prevzema naša življenja. Kako se s tem spoprijemati sta nam poskušala razložiti Rajko in Adriana.

»Vam povem, moja/moj hči/sin, vnukinja/vnuk dela vse po svoje; čisto nič se ji/mu ne da dopovedat«. »Vnukinja/vnuk se z mano ne pogovarja že vrsto let. Pravijo, da je to normalno, puberteta pa to...«

Ko na takšen način pogovor in odnos zamreta, oveni še tako živahno življenje, ne glede na starost. Starš in otrok (kot tudi ostale vezi) se tako postopoma ločujeta od Sebe in drug od drugega. Družba se tehnološko neprestano spreminja, zato pravimo, da se razvija. Toda ali se človek razvija s tehnologijo? Ali se naši odnosi zaradi tega razvijajo ali nasprotno odmirajo? Zdrav, iskren Odnos je gradnik zadovoljnega in smiselnega življenja. In prav to je dejstvo, ki ga mnogi ne morejo sprejeti. Odnos ni vezan na razvoj tehnologije, tehnologija lahko zdrav odnos nadgradi

in ga na nek način olajša. Hvaležni smo napravi, ki ji danes še vedno rečemo telefon, čeprav to že dolgo ni več. S svojimi aplikacijami ta telefon namreč omogoča komunikacijo, informiranje, zabavo, fotografijo... Toda ko ta naprava preraste v "notranji organ" posameznika in z navezanostjo preraste v odvisnost, tedaj je ta posameznik pretežni del časa v družbi s takšno in podobno tehnologijo. Koliko časa mu preostane za Odnos s svojci, prijatelji? Kaj postaja njegova prioriteta? In v čem vidi smisel?

So torej medgeneracijski prepadi res normalni in so nekaj naravnega? Ali je odnos resnično tako drugačen zaradi hitrega razvoja družbe in njenih tehnoloških pritiskov? Je to res vzrok nerazumevanja med generacijami?

Poleg tehnološke igre nam sistem nastavlja in vsiljuje sistemska pravila, ki vse bolj ogrožajo starejše in starostnike, jih odrivajo na področje ekonomskega "breme na družbe" in naslavlja mlajše generacije, ki morajo to dejstvo sprejeti. Zadnje desetletje smo priča mnogim člankom v medijih, ki jih pišejo mladi nadobudni sistemski ekonomisti s ciljem iskanja načinov, da se "breme", ki je namenjeno starejšim in starostnikom, zmanjša na minimum. Vlade sledijo tej igri. S tem se ustvarja umetni prepad med generacijami, ki pa se lahko rešuje s pristinimi odnosi najprej v ožji družini in potem v družbi. Govorimo o kolektivni zavesti, ki jo je potrebno premakniti v smer sočutja, Odnosa, ljubezni. Odnos ne pride sam po sebi, treba se je izraziti, najti svoj smisel, se zazreti vase in privabiti najbližje v krog ljubezni. Ljubezen nas povezuje ne glede na vse krizne situacije, ki jih preživljamo.

Aprila so člani DCIV Gorenjske poslušali predavanje dr. Ladislava Golouha na temo *»Bolečine v prsih: kdaj je nujno in rabimo reševalni prevoz z modrimi lučmi in kdaj je bolečina odraz stiske in ni nevarna«*. Zaradi vsebine predavanja je bilo veliko vprašanj udeležencev in na tem mestu spet poudarjamo, da so teme predavanj iz področja **medicine namenjene izključno informiranju udeležencev predavanj in ne rešujejo posameznih zdravstvenih težav.**

Sledili sta še dve predavanji dr. Barbare Hrovatin, in sicer za člane DCIV Primorske na temo *»Način življenja in dolgoživost«* in člane DCIV Ljubljana na temo *»Človek in hrana - novejša dognanja«*.

Vsebina predavanja *»Način življenja in dolgoživost«* ne prinaša posebno novih ugotovitev, pač pa dr. Hrovatin na res zanimiv način in z dejanskimi primeri pokaže, da način življenja vpliva tudi na dolgoživost. Prva miselna povezava ob pojmu dolgoživosti je seveda dolgo življenje. A dolgo življenje samo po sebi ne pomeni veliko. Smisel dolgega življenja je v tem, da živimo kakovostno življenje in da ga delimo z ljudmi, ki jih imamo radi. Pri tem moramo upoštevati, da smo ljudje skupek genetike in okolja, v katerem živimo. Vse, kar v življenju naredimo (ali ne naredimo), vpliva na naše telo, na naše zdravje in posledično na kakovost in dolžino našega življenja. Pa vendar bo nekdo, ki skrbi za zdravo prehrano, gibanje in druženje, imel večje možnosti za dolgoživost in vitalno življenje tudi v pozni starosti. Izjeme pa seveda potrjujejo pravilo. Skozi predavanje dr. Barbare Hrovatin smo raziskovali tudi ključen pomen hrane za zdravje. Kar jemo, ne le močno kroji naše zdravje in dolžino življenja, temveč pomembno vpliva tudi na okolje in gospodarstvo (poraba vode, goriva, onesnaževanje zemlje, vode in morij zaradi industrijske pridelave in predelave hrane, krčenje gozdov, dodatni stroški za zdravstvene sisteme...). Nekateri strokovnjaki odkrito govorijo o globalni

prehranski krizi. Tako imenovana zahodna prehrana - morda za marsikoga presenetljivo - predstavlja najpomembnejši dejavnik tveganja za kronične bolezni, kot so bolezni srca in ožilja, rak in sladkorna bolezen tudi v Evropi. Za tipično vsakdanjo prehrano večine ljudi v našem delu sveta velja, da vsebuje preveč soli, maščob (predvsem tu mislimo na nasičene maščobe), sladkorja in industrijsko predelanih živil ter premalo zelenjave, polnovrednih žit, oreškov in sadja ter vlaknin. Kljub temu da se bodoči zdravniki na medicinskih fakultetah še vedno bistveno premalo posvečajo prehrani, pa iz številnih raziskav lahko zaključimo, kako pomembna je hrana ne samo v smislu kalorij, sitosti in osnovnih sestavin ampak tudi kot biološka informacija, ki v organizmu vpliva na vse življenjske procese (uravnavanje vnetja, imunskega sistema, celične komunikacije, izražanja genov). Za mediteransko prehrano velja, da dobrodejno vpliva na dolžino telomer (kar pomeni, da se počasneje staramo), na zdravje srca in žil, zmanjšuje tveganje za kap in sladkorno bolezen ter raka, izboljšuje kognitivne funkcije (kot je denimo spomin).

Ameriški raziskovalec Michael Polan je priporočila za zdravo hrano sklenil v nasvet: *Jejmo pravo hrano (naravno, čim manj industrijsko spremenjeno), pretežno rastlinsko in ne preveč*. Podobno kažejo podatki iz področij, kjer živi največ najstarejših ljudi na zemlji. Ta področja dolgoživosti je raziskovalec Dan Buetner poimenoval modre cone. Med živili je dr. Barbara Hrovatin v predavanju izpostavila fižol in tatarsko ajdo, med fitonutrienti pa skupino polifenolov z več tisoč predstavniki, ki z večplastnim delovanjem preprečujejo najpogostejše kronične bolezni. Predavanje je strnila s spodbudnim projektom Severne Karelije, finske pokrajine, kjer so z usklajenim politično-družbenim delovanjem uspeli bistveno izboljšati prehranske navade (zmanjšati vnos živalske hrane, okrepiti uživanje zelenjave in jagodičevja) in zmanjšati sicer zelo visoko smrtnost zaradi srčno-žilnih bolezni.

Način življenja dejansko premika gore in zdrava hrana je eden njegovih temeljev. Za zdrave izbire se splača potruditi vsak dan znova. Zase, za naše najbližje, za zdravje skupnosti in tudi okolja, ki ga zapuščamo zanamcem.

Zadnji dan v maju je DCIV Dolenjske, Bele Krajine in Posavja prisluhnil predavanju Rajka Škariča in

Adriane Dolinar na temo »Ključni vzajemno odvisni stebri zdravja«. Namen predavanja je bil pojasniti, zakaj je celostna obravnava težav in ne le njihovih posledic ključ do ohranjanja ali vračanja zdravja. Med predavanjem so se udeleženci »sprehodili« skozi vzajemno odvisne stebre, ki morajo biti realizirani, da se iz obolelega stanja sploh lahko premaknemo na bolje, in da zdravje in vitalnost, ki ju imamo, vzdržujemo tudi dolgo v jesen življenja. Gre za pomembne stebre zdravja in vitalnosti, dobro poznane vsem

celostnim in tradicionalnim medicinam. Hkrati so ti stebri tisti, ki konvencionalni medicini manjkajo.

Predavanja, kot berete, so več kot zanimiva. Zato ne oklevajte pri naslednjem povabilu vašega matičnega društva in se odzovite in udeležite predavanj. Poleg nečesa novega, vas čaka tudi druženje. Torej v vsakem primeru nekaj drugačnega od vsakdana.

Andreja Rožič,
v sodelovanju z **Adriano Dolinar,**
Rajkom Škaričem in dr. Barbaro Hrovatin

NA SPOMINSKI SVEČANOSTI OB 80-LETNICI BOMBARDIRANJA TRSTA SO SODELOVALI TUDI SLOVENSKI PREDSTAVNIKI

Delegacija Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije se je na povabilo italijanskih civilnih žrtev vojn udeležila spominske svečanosti ob 80. obletnici bombardiranja Trsta, ki je bila 10. junija.

»Nikoli več vojn,« je ob koncu slovesnosti na šentjakobskem trgu v Trstu odločno zatrdil Adolf Videnšek. Besede, ki jih sicer (neuspešno) ponavljamo že desetletja, imajo izgovorjene iz njegovih ust, poseben prizvok. Videnšek je predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije, s posledicami vojne mora vsak dan sobivati. Tudi njegovi kolegi iz sorodne italijanske organizacije nosijo na sebi posledice medvojnih ali povojnih eksplozij - enim so ukradle vid, drugim prste na rokah, tretjim ...

Minilo je 80 let od bombnega napada na Trst. Od leta 2004 na ta dogodek spominja plošča na cerkvi pri Svetem Jakobu, saj so bombniki največ smrtnih žrtev pustili za sabo ravno v tem - tako takrat kot danes - gosto poseljenem rajonu. Smrtnih žrtev je bilo na koncu 463 in ranjenih okrog tisoč ljudi, bombe pa so uničile tudi 100 hiš in huje poškodovale okrog 300.

Spomin na dogodek gojijo razna

združenja, v prvi vrsti ANVCG, ki v Italiji združuje civilne invalide in žrtve vojn. To je priredilo mašo in koncert učencev konservatorija Tartini v cerkvi, nato pa še slovesnost pod spominsko ploščo. Krajevni in državni predsednik Fabio Cas in Michele

Vigne so v svojih nagovorih spomnili na potrebo po osveščanju mlajših generacij o nevarnosti vonj, njene posledice, zapisane v telesih ljudi, pa nas vse opozarjajo, kaj vse za seboj pusti nasilje.« je v članku 'Spomnili so se bombardiranja Trsta' zapisala novinarka Primorskega dnevnika Poljanka Dolhar, 11. junija 2024.

Po uradnem delu komemoracije, sta se predsednik naše zveze Adolf Videnšek in predsednik italijanske Zveze civilnih žrtev vojn Michele Vigne sestala na neformalnem srečanju in pogovoru. Dogovorila sta se, da se znova srečata v Ljubljani, predvidoma v prvi polovici septembra.

Andreja Rožič

MILAN KONČAR - KAKO SEM POSTAL VOJNI INVALID

Letos teče petdeseto leto, odkar je Milan Končar zbolel za sladkorno boleznijo. Tako dolgo obdobje brez večji zdravstvenih zapletov je izjemno, kar mu vsakič na rednih pregledih pove tudi njegov zdravnik. »Vsaka čast, vi ste super!« mu vedno reče, kar Milana navdaja z optimizmom.

Vojaški rok je leta 1974 služil v Kučevem pri Požarevcu v Srbiji, vojna pošta Travnik. Bil je v avtomehanični enoti. Blizu vojašnice, slab kilometer hoje stran je bila velika kmetijska zadruga, kamor so šli vojaki večkrat delat. Tudi njegova enota je šla novembra pobirat koruzo. Sredi dela se je razbesnela močna nevihta. Ne le premočeni ampak tudi premraženi zaradi ledene-ga vetra so se vrnili v vojašnico. Že naslednji dan je Milan opazil, da z njegovim zdravjem nekaj ni v redu, saj je bil izjemno žejen in je ves čas hodil na stranišče. Tretji dan je vojak medicinec predlagal, da obišče zdravnika, a se starešina s tem ni strinjal. Četrty dan se je njegovo stanje zelo poslabšalo. V ogledalu se je komaj prepoznal, saj se je kot sam pravi »čisto posušil, v štirih dneh sem izgubil 17 kilogramov.« Končno ga je starešina poslal k zdravniku, a je moral tja sam, eno uro vožnje z avtobusom. Res se je slabo počutil in se je na avtobusni postaji v Beogradu onesvestil. Videl ga je taksist in ga odpeljal v bolnišnico. »Res je bila sreča, da je tako izpadlo,« je povedal Milan. Po treh dneh nezvesti se je zbudil. Zdravnik mu je povedal, da ima diabetes in da si bo moral vsak dan vbrizgavati inzul-in. Ker še vedno ni vedel, ali je še videti 'izsušen', je prosil medicinsko sestro za ogledalo. Ko se je zagledal, mu je odleglo, saj se mu je z oskrbo in infuzijami videz popravil, njegov obraz ni bil več upadel. Čeprav je izvedel, da je resno zbolel, se je s tem pomiril in sprejel bolezen. Dvajset dni je bil v bolnišnici in v tem času so ga naučili protokola jemanja inzulina in mu dali vse potrebne informacije za spopadanje s sladkorno boleznijo. Na božič, 25. decembra 1974 je bil odpuščen v domačo oskrbo. Star je bil 19 let.

Za služenje vojaškega roka ni bil več sposoben. Formalno ga je zaključil 14. januarja 1975. Leta 1976 je dobil status vojaškega mirnodobnega invalida s 60-odstotno invalidnostjo. Žal je bilo takrat tako, da si je moral status na vojaški komisiji v Sarajevu urejati sam. Zaradi poslabšanja zdravja si je kasneje, leta 2010 prizadeval za povečanje odstotka invalidnosti, a žal neuspešno.

Milan Končar se je rodil 27. septembra 1955 in prihaja iz vasi Jaruge blizu Prijedora v Bosni in Hercegovini. Kraj leži pod Kozaro, ki jo poznamo po bitkah v drugi svetovni vojni. Bil je eden od enajstih otrok. Srednjo šolo je končal na Reki in se izšolal za ključavničarja v ladjedelništvu. Ta čas je živel pri stricu po mamini strani. Po koncu vojaščine

je nameraval delati v ladjedelnici na Reki, kamor se je res napotil, vendar je 'gospa iz kadrovske službe' po pregledu dokumentov rekla: *»Milan ni šans, ti ne moreš na ladjo, če si daješ inzulin. To ni primerno delovno mesto zate.«*. Vprašala ga je, če bi šel delat v Slovenijo. Predloga se ni ustrašil, čeprav do takrat še ni bil v Sloveniji. Verjetno mu je bilo lažje, ker je bil mlad, pove Milan. Kadrovnica mu je uredila zaposlitev v podjetju Veriga v Lescah, ki je takrat delalo tudi opremo za ladje. *»Res sem imel srečo, da se je tako uredilo, da se je gospa zavzela zame,«* je dejal in posebej poudaril, da je imel zato tudi bistveno boljše zdravstveno oskrbo, kot bi jo takrat imel doma.

Po prihodu v Slovenijo leta 1978 je najprej dva tedna živel pri bratu v Radovljici, potem v samskem domu, kasneje pa si je s pomočjo podjetja uredil lastno stanovanje. V Verigi je delal kot strugar na stružnici.

Leta 1981 je doživel hipoglikemijo, zaplet pri sladkorni bolezni, ki je nenaden padec krvnega sladkorja in to ob stroju, ki na srečo takrat ni deloval. Invalidska komisija je odločila, da ne sme več delati ob stroju, ampak samo na ročni obdelavi in mu znižala delovnik na polovičnega. Leta 1997 je šlo podjetje v stečaj in kot invalid s svojo izobrazbo ni več našel ustrezne zaposlitve.

Hipoglikemičnih napadov je imel kar veliko. V takem stanju je bolnik videti, kot bi bil vinjen, kar se je zgodilo tudi njemu, ko je v hipoglikemični šok padel na avtobusu. Pove, da je dobro, da ima kot sladkorni bolnik pri sebi kartico, da drugi razumejo, kaj se z njim dogaja in mu lahko pomagajo. Tako je bilo tudi

po dogodku na avtobusu, ko je kasneje na policijski postaji čistilki pokazal kartico, so mu pomagali in se mu tudi opravičili. Avta ne vozi več od dogodka, ko je imel napad med vožnjo, ki se je na srečo dobro končal.

V času med zaključkom vojaškega roka in odhodom v Lesce je bil doma član ansambla zabavne glasbe. Bil je pevec. Veliko so igrali in na enem od teh dogodkov je spoznal svojo bodočo soprogo, s katero sta si leta 1981 ustvarila skupno življenje v Lescah.

Veliko se je ukvarjal s športom. V Radovljici je v klubu 15 let igral nogomet. Še danes se rad udeležuje športno rekreativnih prireditev društev vojnih invalidov in Zveze društev vojnih invalidov Slovenije. *»Moram biti aktiven. To je bil verjetno razlog, da sem lahko toliko let uspešno prebrodil zdravstvene težave kot težji bolnik«*, pravi Milan. Več kot dvajset let je član Društva vojnih invalidov Gorenjske Kranj. V društvu in zvezi je aktiven predvsem na športno rekreativnem področju in se rad udeležuje tekmovanj v različnih panogah. Zvezo je zastopal tudi na državnem prvenstvu Zveze za šport invalidov Slovenije v šahu.

Milan redno hodi na preglede. Zadnjih 12 let ima črpalko s senzorjem, kar je res dobra inovacija na področju obvladovanja sladkorne bolezni. Obstaja še bolj moderna črpalka, ki se upravlja s pametnim telefonom, a se zanjo ni odločil.

Navkljub težavam, ki mu jih prinaša bolezen, ki je v njegovem primeru dopolnila že abrahama, Milan Končar ostaja optimist.

Andreja Markovič

RAZPIS ZA ZDRAVILIŠKO ZDRAVLJENJE IN TERAPIJE ZA CIVILNE INVALIDE VOJN SLOVENIJE

Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije že četrto leto objavlja razpis za zdraviliško zdravljenje in/ali terapije. Civilni invalidi vojn, ki bi želeli koristiti zdraviliško zdravljenje ali terapije (terapije so lahko tudi alternativne in ne samo klasično zdravstvene; npr. bownova terapija, akupunktura, osteopatija...) na podlagi tega razpisa, se obrnite na svoja matična društva civil-

nih invalidov vojn, ki vam bodo pomagala pri zbiranju potrebne dokumentacije, ki jo za odobritev koriščenja storitve potrebujemo. Pomagajo vam lahko tudi domači. Na spletni strani Zveze DCIV Slovenije www.zdcivs-zveza.si je pod zavihkom **Prijavni listi** objavljen Prijavni list 2, ki nam ga izpolnjenega, s prilogami posredujete na naslov ZDCIVS, Dunajska c. 129, 1000 Ljubljana

ali na e-naslov zdciv.slo@siol.net. Po prejemu dokumentacije vas bomo poklicali, da se dogovorimo podrobneje.

Andreja Rožič

DAN NA OKROGLEM

V okviru posebnega socialnega programa 'Preventivna skrb za zdravje' in posebnega socialnega programa 'Blaženje posledic invalidnosti' smo naše člane povabili na Okroglo na pregled krvne slike (testiranje krvnega tlaka, holesterola, sladkorja in kisika v krvi), ki ga za člane že vrsto let izvaja naše društvo v sodelovanju z Rdečim križem.

Srečali smo se 10. aprila, v Domu oddiha Zveze slepih in slabovidnih na Okroglem. Najprej sta članici Rdečega križa izvedli testiranje, po testiranju pa so imeli udeleženci čas za klepet ob kavici in okrepčilu, saj so morali na testiranje priti tešči. Predstavnici Rdečega križa sta odgovarjali tudi na vprašanja udeležencev in postregli s koristnimi nasveti v zvezi z zdravjem.

Nato se nam je pridružil dr. Ladislav Golouh, ki je v sklopu predavanj, ki jih za člane izvaja Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije, predaval o bolečini v prsih. Tema predavanja je bila, kako prepoznati, da gre za hudo stanje in nujno potrebujemo reševalni prevoz in kdaj je bolečina odraz stiske in ni nevarna. Predavanje je bilo zanimivo in izčrpno. Udeleženci so pokazali

veliko zanimanja za temo in so dr. Golouhu zastavili veliko vprašanj, na katera je z veseljem odgovarjal.

Naše srečanje smo zaključili z okusnim kosilom in prijetnim druženjem v lepi naravi, ki jo ponuja posestvo Okroglo.

Vida Doles, Ciril Podjed

POMLADNE AKTIVNOSTI V MDCIV CELJE

Pomlad je s svojo lepoto, višjimi temperaturami, daljšimi dnevi in pozitivno energijo poskrbela, da smo v Medobčinskem društvu civilnih invalidov vojn Celje postali bolj aktivni.

Kar se tiče športa in rekreacije, smo se udeležili vseh športnih iger, ki so bile izvedene po programu zveze (streljanje z zračno puško, balinanje in vrtno kegljanje). Naše društvo je letos izvedlo kegljanje na avtomatskem kegljišču, kjer si je predsednik društva Franc Ožir 'prikegljal' zlato medaljo. Prav tako smo se odzvali povabilu članov MDCIV Maribor na meddruštveno srečanje v vrtnem kegljanju. Oboji smo se

pridružili članom DU Rogoza in uživali v podiranju kegljev. Sami pa smo na meddruštveno srečanje v kegljanju na avtomatskem kegljišču povabili člane DVI Celje in člane Združenja 91. V maju smo izvedli lažji pohod ob Šmartinskem jezeru v Celju, kjer smo se pridružili članom DCIVS Ljubljana. Začasno smo prenehali s treningi v avtomatskem kegljanju, saj je pred nami poletje, čas dopustov. Tako bomo vse športne aktivnosti nadaljevali septembra.

Pozabili nismo niti na področje kulture. Zaključili smo z ogledi predstav po programu gledališkega abonmaja v ZKŠT Žalec. V aprilu smo ob svetovnem dnevu knjige organizirali literarne urice. Tajnica je udeležencem najprej prebrala nekaj o svetovnem dnevu knjige. Dan knjige je posvečen promociji branja, založništva in zaščiti avtorskih pravic ter intelektualne lastnine. To je dan, ko praznujejo knjige in vsi bralci tega sveta. 2. aprila najprej praznujejo najmlajši, ob mednarodnem dnevu knjig za otroke,

23. aprila pa povsod po svetu praznujejo svetovni dan knjige in avtorskih pravic. Praznovanje dneva knjige je povezano s starim ljudskim običajem, ki izhaja iz Katalonije, ko so si Katalonci od nekdaj na dan svetega Jurija, 23. aprila podarjali vrtnico in knjigo. Rekli so: *Vrtnica je za ljubezen, knjiga pa za vedno!* Dan je posvečen promociji branja, spodbujanju ljudi, še posebej mladih, k odkrivanju užitkov branja in pridobivanju spoštovanja do avtorskih del tistih, ki so s pisanjem pripomogli h kulturnem napredku človeštva. Unesco je svetovni dan knjige razglasil leta 1995. Praznik je tesno povezan s književnostjo. Tega dne leta 1616 sta umrla znamenita književnika: Miguel de Cervantes in William Shakespeare.

Slovenija je ena redkih evropskih držav, ki praznik knjige praznuje en teden, z različnimi dogodki povezanimi s knjigo. Vse to je pomembno za ohranjanje slovenske kulturne dediščine preko pisane besede. Ob dnevu knjige je bilo predstavljenih kar nekaj predlogov, kako narediti knjigo bolj dostopno povprečnemu bralcu, med drugim tudi ta, da bi se davek na knjige ukinil ali vsaj zmanjšal iz zdajšnjih dvajset odstotkov na osem odstotkov vrednosti knjige. Z geslom »Podarimo knjigo« se 23. april uvaja kot dan podarjanja knjig. Tudi mi smo vsakemu udeležencu podarili dve knjigi, ki smo jih prejeli od donatorja.

V maju smo se na pridružili članom DCIVS Ljubljana na ogledu Tropske hiše v Celju, kjer se združita spoznavanje živali in njihovo ohranjanje. V Tropski hiši lahko raziskujete življenje petih ekosistemov sveta (afriška savana, azijski gozd, arizonska pušča-

va, amazonska džungla in evrazijske divje živali). Živa bitja spoznavate od blizu, med nekaterimi pa se lahko tudi sprehodite.

Junija smo izvedli strokovno ekskurzijo v Prlekijo. Najprej smo si ogledali cerkev Žalostne matere božje v Jeruzalemu. Cerkev je bila zgrajena v 17. stoletju (1652) kot plod zaobljube zakoncev in upravljavcev gornje-radgonskega gradu, ki sta pri Žalostni Materi božji Jeruzalemski zaprisegla, da če bo kuga nehala moriti in jo bosta preživela, bosta v Jeruzalemu dala zgraditi cerkev. Ne smemo pozabiti zvona želja pri Žalostni Materi božji Jeruzalemski. Izpolni vse želje, še zlasti tiste in to takoj, ki so povezane z vinom. Vse ostale pa izpolni, ko se vrnete nazaj. Nato je sledila degustacija vin Puklavec v zidanici Malek. Vinska zgodba družine Puklavec se je pričela leta 1934, ko je Martin Puklavec zastavil vizijo: skupaj ustvarjati najboljša vina. Danes dedkovo in očetovo vizijo izpolnjuje Tatjana Puklavec v tesnem sodelovanju z okoliškimi vinogradniki. Njihova vina se rojevajo v osrčju slikovitih Ljutomersko-Ormoških gor, v vinorodni regiji Podravje. Tu so za vinogradništvo zagotovljeni popolni mikroklimatski pogoji.

Ustavili smo se še na turistični kmetiji Ratek v Ivanj-kovcih, kjer so nam postregli z njihovimi dobrotami, med katerimi ni smela manjkati prleška gibanica.

Poletje je pred vrati, kar pomeni, da prihaja čas za umiritev, počitek in uživanje. Seveda pa ne smemo pozabiti na osvežitev in hidracijo telesa. Želim vam prijetno in lepo poletje, in da si v tem času nabereite novih moči za letni čas, ki sledi.

Sara Voršič

UTRINKI POMLADNIH AKTIVNOSTI V DRUŠTVU CIVS LJUBLJANA

Pomlad je sonce, petje ptic, topel zrak in prebujanje narave. Tudi mi se spomladi prebudimo in iščemo več stikov s prijatelji in več druženja na svežem zraku. Zato smo sredi aprila organizirali ekskurzijo v Brežice.

Odpravili smo se v zeleni svet ob sotočju Save in Krke, med vinograde in gradove. Ustavili smo se v centru Brežic, kjer smo si ogledali prenovljeni vodovodni stolp, simbol Brežic. Zaradi višine, mogočnosti in trdnosti že od daleč vabi v mesto in vzbuja občudovanje tako domačinov kot tudi obiskovalcev. Leta 1914 so ga zgradili za potrebe mestnega vodovoda, hkrati z naftno elektrarno, ki je dajala moč črpalkam za prečrpavanje vode v vodohram na vrhu stolpa s prostornino 203 m³.

Od tu naprej je voda po vodovodnem omrežju potovala v brežiške domove. Stolp so prenovili. Ima osem etaž, na vrhu pa je razgledna točka. Do vsakega nadstropja je urejen dostop po skupaj 167 stopnicah in z dvigalom, kar omogoča vzpon vsakemu obiskovalcu. Ob vznožju stolpa smo si privoščili kavico in prijeten klepet ter se peš podali naprej do mogočnega Brežiškega gradu, ki stoji v starem mestnem jedru Brežic.

Grad Brežice je bil bivalni dvorec z baročno poslikano

Viteško dvorano, stopniščem in kapelo. Od leta 1949 v njem deluje posavski muzej Brežice. V eni najlepših baročnih dvoran organizirajo tudi poroke, koncerte, kulturne prireditve, dogodke, delavnice. V spremstvu vodičke smo si ogledali bogato zbirko razstav, ki predstavljajo zgodovino in dediščino Posavja od pradavnine do danes. Po ogledu gradu smo se odpravili v bližnjo restavracijo Štefanič na okusno kosilo in pot nadaljevali do Lovskega muzeja Polovič v Selih pri Dobovi.

V Lovskem muzeju smo občudovali edinstveno zasebno zbirko nagačenih živali iz afriške divjine, slovenskih gozdov in severnoameriške stepe, zunaj muzeja pa smo občudovali žive jelene, jelene lopatarje in muflone. V muzeju smo se zadržali kar nekaj časa. Iz oči v oči smo se srečali s tigrom, slonom, žiraf, divjo svinjo, medvedom in mnogimi drugimi živalmi, ki smo jih lahko tudi potipali, pobožali in se poleg njih fotografirali. Seveda pa smo skoraj vsako posebej še pokomentirali. Po ogledu muzeja smo se prijetno utrujeni in polni vtisov odpravili proti domu.

Naslednji dan nas je že čakala prijateljska tekma balinarjev s CIV Primorske, ki smo jo organizirali na balinišču BŠD Šiška v Ljubljani. Namen tekme je bilo spodbujanje gibanja, druženja in trening balinarskih veščin. Prijateljska tekma je potekala v prijetnem vzdušju, druženje pa smo končali s pogostitvijo v Pizzeriji in špagetariji Slamca.

Konec maja smo se ob dnevu mladosti odpravili na ekskurzijo v Celje in piknik ob Šmartinskem jezeru. V središču Celja, nasproti železniške postaje smo se srečali s prijatelji iz Celja in se skupaj odpravili le lučaj stran v pritličje slovitega Celjskega doma, kjer se skriva prava Tropska hiša - oaza narave v srcu mesta. Pajki, strupearne miniaturne žabice, siamska krokodilka, obročkasti makiji, beloglavčki, zlatoglavi leviči, tamarinke, različne vrste kač, gekonov, glodavcev, (izjemno) redkih ptic ... Vse te živali domujejo v celjski Tropski hiši. Za ogled smo si vzeli kar nekaj časa, saj je tropska hiša izredno zanimiva. V Tropski hiši živali ne kupujejo, ampak jih dobijo kot donacije, še posebej tiste, ki so redkejšje. »Smisel vsega tega je, da živali ne dobivajo cene na trgu, ampak se med sodobnimi živalskimi vrtovi izmenjujejo ali podarjajo,« so nam povedali.

Po obisku Tropske hiše smo se odpravili na največje slovensko umetno jezero - Šmartinsko jezero, v Čolnarno Muzelj. Imeli smo piknik, vendar smo zaradi slabega vremena obtičali v notranjih prostorih čolnarne. Najbolj pogumni so se z dežniki odpravili na pohod okoli jezera, ostali pa smo ob klepetu s prijatelji preživeli prijetno

popoldne. Vsekakor se v Čolnarno Muzelj vrnemo, saj nam omogoča pobeg v naročje narave, v koticke za sprostitve z dobro hrano in možnostmi za rekreacijo. Želimo vam zdravo in živahno poletje.

Petra Kapš

TRADICIONALNEGA SREČANJA VOJNIH INVALIDOV SMO SE UDELEŽILI TUDI ČLANI DVI CELJE

Člani in članice Društva vojnih invalidov Celje smo se 25. maja, na dan, na katerega smo nekoč slavili mladost, odpravili na že 25. tradicionalno srečanje vseh vojnih invalidov Slovenije, ki je bilo tokrat na Primorskem.

»Veseli me, da imamo po sedemnajstih letih vseslovensko srečanje znova v občini Šempeter-Vrtojba, ki je v preteklem letu prejela listino Občina po meri invalidov in s tem izkazala svoje prizadevanje za vzpostavitev invalidom prijaznega okolja,« je vse udeležence, še posebej pa domače gostitelje pozdravil predsednik ZDVIS-a Janez Podržaj.

Čeprav je dejstvo, da se število vojnih invalidov iz leta v leto niža, saj odhajajo še zadnji borci in vojni invalidi druge svetovne vojne, se je prireditve udeležilo veliko članic in članov ter njihovih svojcev ter tudi povabljenih gostov. Slavnostni govornik je bil Rudi Medved, državni sekretar na ministrstvu za obrambo, ki je pristojno za vojne invalide in žrtve vojnega nasilja in bedi nad našim delovanjem. Predsednik Podržaj je pozdravil tudi domačega župana, predstavnike sosednjih občin in se zahvalil gostom iz zamejstva, Zvezi vojnih invalidov Furlanije Julijske Krajine, Pierinu Violino in Ermandu Ferletiču.

Kot sta povedala celjska predsednik in podpredsednik Stane Mele in Stanko Markovič je bila priredi-

tev izjemno dobro pripravljena, prav tako je bil lep kulturni program, prijazni in odločni govori, dan pa topel in prijeten, nalašč za spodbudno ozračje, ki ga je najbolje povzel predsednik Podržaj z besedami:

»Pomoč vojnim invalidom s posebnimi socialnimi programi ter ohranjanje spomina na pomembne dogodke, ki so zaznamovali in usodno vplivali na ohranitev in preživetje slovenskega naroda, sta stebra delovanja društev in zveze vojnih invalidov. V ZDVIS-u menimo, da vojni

invalidi nismo socialni podpiranci. Smo žrtve vojne. Smo oškodovanci.« Izrazil je upanje, da se bo uredil tudi dodatek na starost, ki bi vojnim oškodovancem ublažil rane in pomenil podporo v življenju. Po srečanju so se naši zadovoljni člani in članice odpravili proti domu, vendar dneva in skupnega druženja še ni bilo konec. Postanek za kavo in sladke krofe je sledil na Trojanah, nato pa smo polni vtisov krenili proti domu.

Vesna Tripkovič Sancin
Foto: Maksimiljan Močenik
in Gordana Agbaba

NOVA ČLANICA KOORDINACIJE DOMOLJUBNIH IN VETERANSKIH ORGANIZACIJ POMURJA

V Vrtu spominov in tovarištva v Petanjcih so predsedniki domoljubnih in veteranskih organizacij Pomurja, 24. maja podpisali aneks o sprejetju Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija v Koordinacijo domoljubnih in veteranskih organizacij Pomurja.

Udeležence srečanja je skozi vrt popeljal predsednik uprave ustanove Marjan Šiftar, slovenski pravnik in diplomat. Zbrane so nagovorili župan občine Tišina Franc Horvat, predsednik Prekmurskega društva generala Maistra Murska Sobota in predsedujoči KoDVOP-a Marjan Farič, predsednik Zveze društev vojnih invalidov Slovenije Janez Podržaj in predsednica Zveze društev generala Maistra Lučka Lazarev Šerbec. Ob tej priložnosti je bila v Vrtu spominov in tovarištva v čast zaznamovanja Maistrovega leta (150. obletnica rojstva in 90. obletnica smrti slovenskega generala in borca za severno mejo Rudolfa Maistra) zasajena »Maistrova lipa«.

Slovesnosti sva se udeležila tudi Robert Kous kot predstavnik pomurskega društva vojnih invalidov in Janez Podržaj, zdajšnji predsednik Koordinacije domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije in predsednik Zveze društev vojnih invalidov Slovenije.

Robert Kous

DVI NOTRANJSKE NA IZLETU

Namesto tradicionalnega piknika v Zelšah smo se člani Društva vojnih invalidov Notranjske letos odločili za izlet z geslom »Spoznavajmo svet in domovino«. Pod »svetom« smo mislili Ribniško - Kočevsko pokrajino, pod »domovino« pa domače območje Vrhnike, Logatca, Cerkniske in Loške doline ter Blok.

Izlet se je začel s pobiranjem članov iz Vrhnike, Logatca vse do Cerknice, kjer se nam je pridružila tudi simpatična in zgovorna vodička, ki je doma iz okolice Cerknice in nam je v izvirnem dialektu razložila zgodovinske posebnosti pokrajine in predstavila življenje ljudi in dogodke iz krajev ob naši poti.

Iz Cerknice smo krenili proti Blokam, kjer smo opazovali »goro čarovnic« Slivnico, na drugi strani pa Cerkniško jezero s silhueto

Javornikov v ozadju. Pri Bloški Polici smo zavili na Bloke in skozi Novo vas nadaljevali pot proti Sodražici. Vodička nas je na tej poti spomnila na dolge in hude bloške zime, bloške smučarje, vole in Martina Krpana. Na poti od Sodražice do Ribnice smo se peljali mimo znamenitega romarskega kraja Nove Štifte in najboljše urejenega malega smučišča v prejšnji sezoni. V Ribnici smo si ogledali Rokodelski center in pri-

kaz izdelave viter iz leskove palice ter izdelavo pletene košarice.

Vodička nas je peljala tudi skozi grajski park in poudarila, da je na gradu potekal zadnji čarovniški proces. Povedala nam je tudi zgodbo o izvoru imena Ribnica ter zgodovinske podatke o pridobitvi patentov proste trgovine s suho robo, tržnih pravic in zadnjem obdobju statusa občine.

Iz Ribnice smo se zapeljali do Kočevskega jezera, potopljene jame nekdanjega rudnika premoga. V lepo urejeni okolici kopališča smo se okrepčali in nato pot nadaljevali proti deželi Petra Klepca. Pot nas je vodila skozi vasi, katerih imena nas spominjajo na Uskoke in turške vpade. Na cesti proti Fari smo na odcepu zavili proti gradu Kostel. Tu se vaščani zelo trudijo, da bi vrnilo življenje v te prekrasne kraje. Obiskali smo amaterski

muzej o življenju prababic, babic in mater na tem območju, ki ga Društvo osilniških žena imenuje »Babičina kuhinja«. Tam nam je lokalna vodička pričarala razmere, v katerih so še malo nazaj živeli v teh krajih. Pot nas je nato vodila še na ogled gradu Kostel.

Po ogledu smo se zapeljali proti Fari in nato do mejnega prehoda Petrine, kjer smo prečkali mejo z republiko Hrvaško in se po hrva-

ški strani peljali do vasi Mitroviči, kjer smo obiskali kovaški muzej. Sprejel nas je lastnik zasebnega kovaškega muzeja tretje generacije kovačije. Po zanimivem opisu razvoja kovaštva v teh krajih, smo se odpeljali proti Osilnici, kjer nas je čakalo pozno kosilo. Siti in polni vtisov, ki jih je pustila dežela Petra Klepca, smo se odpravili domov proti Cerknici.

Tatjana Kastelic

38. ZBOR ČLANOV DRUŠTVA CIVS LJUBLJANA

V Društvu civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana smo 21. marca organizirali 38. zbor članov, ki je bil tudi volilni zbor.

V Jamarskem domu na Gorjuši pri Domžalah smo se po predavanju, ki ga je organiziral ZDCIVS, lotili dela, sprejeli poročila za leto 2023 in potrdili načrt za leto 2024. Zbora se je udeležilo skoraj 70 civilnih invalidov, spremljevalcev in gostov. Ker je dozdajšnjim organom društva potekel mandat, smo izvedli volitve novega vodstva.

Za vodenje društva v novem mandatu 2024-2028 so bili soglasno izvoljeni: Angela A. Zadnikar, ki bo še naprej predsednica in zastopnica društva, podpredsednik društva bo

Marko Brežan, člani upravnega odbora pa so v novem mandatu postali: Ivan Gindiciosi, Janez Gorše, Anton Majcen, Jože Omahen in Miklavž Zajc. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Matija Ogrinc (predsednik), Andrej Zelenec in Jože Miklavč (člana). V častnem razsodišču pa bodo v novem mandatu delovali: Marija Boh, Marija Sedmak in Peter Zupančič.

Čestitke vsem izvoljenim in veliko uspeha pri delu v novem mandatu.

Petra Kapš

NAJLEPŠA ROŽA JE VINSKA TRTA OBLOŽENA Z GROZDJEM

Ob Zakškovi stanovanjski hiši v naselju Šmarje v Sevnici leži pravljčni vrt, kamor Stane Zakšek rad pogleduje in v jutranjih urah posedi pod palmo ob kavici.

Obiskal sem ga na domu, da malo poklepetava in že takoj ob prihodu sem se počutil domačega. Malo je razmislil in mi začel pripovedovati svojo zgodbo.

STANE ZAKŠEK

Vojaški rok sem služil leta 1975 v kraju Šabac. V artileriji sem se prehladil in dobil hudo vnetje srčne mišice. Tri mesece sem preležal v vojaški bolnišnici Petrovaradin v Novem Sadu in ob pomoči prizadevnih zdravnikov in lastni močni želji po ozdravitvi, ozdravel in bil odpuščen iz bolnišnice 12 dni potem, ko mi je služenje takratni domovini že poteklo. Napotili so me na komisijo za oceno invalidnosti, kjer sem dobil status »*trajni vojaški mirnodobni invalid s 40-odstotno invalidnostjo*«. Član Društva vojnih invalidov Dolenjske, Posavja in Bele krajine sem že vrsto let. Zaposlen sem bil v Jutranjki v Sevnici kot mehanik, in ko je šla tovarna kot mnoge druge v stečaj, sem »šel na zavod«. Po izpolnitvi pogojev za upokojitev, sem se upokojil. Sem dedek trem majhnim vnukinjam, ki jih imam srčno rad. Dobro se počutim v veseli družbi, rad imam domačo glasbo in lepo petje. Aprila sem praznoval 72. rojstni dan. Z mojimi domačimi smo ob smehu, jedači in dobri kapljici preživeli lepo popoldne. Sin me je presenetil z darilom »*Laško ima novo flaško in srajčko*«.

Udeležujem se izletov, ki jih organizira društvo, saj so dobro vodeni in vsakič izvem marsikaj zanimivega. Uživam v vinogradu in ga z veseljem obdelujem na vinorodnem okolišu Križe. Tudi sin mi pridno pomaga in je pri delu v vinogradu povsem samostojen. Najlepša roža jeseni je zame vinska trta obložena z grozdom.

Rad skuham dober golaž. Tole je preprost recept, a za prste polizat: veliko čebule, veliko mesa, začimbe, na koncu pa ga zalijem z belim vinom za boljši okus.

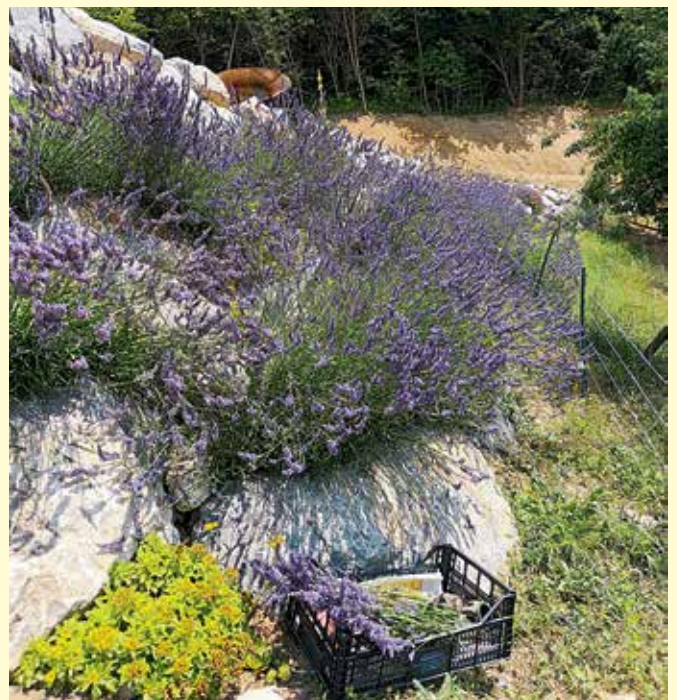
Običajno sem veseljak in uživam v dobrih šalah. Rad jih preberem in jih tudi povem naprej. Tukaj jih je nekaj, da se boste malo nasmejali.

Bolje + 30 stopinj C, kot - 30 stopinj C

Lažje narediš meter sence kot meter drv.

Ker pa eden ni nobeden, povem še enega ali dva 'vica'.

V poletni vročini sem redno hodil na bankomat. Tam je bil vedno minus.

Sem tudi ribič zato vam povem še šalo ribah: *Pacient vpraša zdravnika: »Ali so ribe res zdrave?« Seveda so, odgovori zdravnik. Ali ste že videli kakšno v bolnišnici?*

Tako mi je povedal Stane, jaz pa sem vse zapisal.

»Stane, ostani dobrovoljen še naprej,« mu zaželim ob slovesu, »in naj ti služi zdravje!«

Božidar Debevc

LAHKI POLETNI OBROKI

Poletje je pred nami in marsikdo se že boji vročinskih valov. Takrat je bolje ostati na hladnem in se izogibati vročine, a tudi če smo na hladnem, se pogosto zgodi, da ostanemo brez apetita ali pa lakoto začutimo pozno zvečer, ko se temperature umirijo.

Prehrana poleti tako kliče po nekaj prilagoditvah. Ne glede na visoke temperature ali pomanjkanje apetita je namreč pomembno, da dosežemo ustrezen vnos energije in predvsem hranil. Ta bodo prinesla našemu telesu potrebne gradnike in elemente, ki jih potrebuje.

Kako si torej urediti poletno prehrano?

1. Jejmo več manjših dnevnih obrokov.

V poletnem času lahko posežemo po obilnejšem zajtrku, da že takoj zjutraj, ko še ni (pre)vroče v telo vnesemo hranila. Poleg lahkega kosila, izberemo še več manjših malic in spet nekoliko obilnejšo večerjo, ki pa jo pojemo štiri ure pred spanjem, da nam ne bo kratila nočnega počitka.

2. Obroke pametno sestavimo.

Vsak obrok naj vsebuje svežo, sezonsko izbiro. Dvakrat na dan jejmo sadje - veliko za pest, v ostale obroke pa dodajmo zelenjavo - približno za polovico krožnika ali skleda. Nato obroku dodajmo beljakovine. Količina naj bo v velikosti pesti. Izberimo lahke, puste vire beljakovin npr. skuto, jogurt, kislo mleko, kefir, piščančje prsi oz. druge sveže kose mesa. Odlično je, če vsaj dvakrat tedensko obroku dodamo ribe ali morsko hrano. Izogibajmo se predelanim mesninam - sploh mastnim (klobase, salame ...). Težje prebavljive izbire npr. stročnice pojemo v hladnejšem delu dneva. Privoščimo si tudi sladoled ali podobno

poletno osvežitev, izpustimo pa smetano. Za piko na i pojemo še za teniško žogico veliko porcijo polnozrnatih žitnih izbir. To so lahko ajdova kaša, prosena kaša, polnozrnat ržene testenine, rjavi riž ... Tudi malice skušajmo sestaviti iz vseh skupin živil, le zmanjšajmo velikost porcije.

3. Za žejo pijemo vodo

Ob obrokih in tudi med njimi pijmo vodo, pa čeprav žeje morda ne čutimo. Najbolje je, če pijemo preko celega dneva po požirkih. Sploh je pomembno, da imamo tekočino pri sebi, kadar se odpravimo ven, npr. na vrt ali na sprehod. Za nadomeščanje tekočine je najboljša izbira navadna voda. Lahko ji dodamo vejico mete, melise, tudi

peteršilja, ali pa v vodo narežemo kumaro oz. ji dodamo sadje (npr. koščke lubenice, malin...). Izogibajmo se pretiranemu pitju kave in alkohola, za umiritev žeje pa tudi niso primerni mleko ali sladke pijače, sploh gazirane. Če so nam všeč mehurčki, raje v mineralno vodo vmešajmo kos sadja.

4. Hrano jemo svežo, surovo ali minimalno toplotno obdelano

Če hrano toplotno obdelamo, izberimo mokre postopke toplotne obdelave: kuhanje na sopari ali dušenje v lastnem soku. Cvrtju se izognimo. Občasno si seveda lahko privoščimo žar, a zraven uživajmo, kar se da veliko sveže zelenjave. Dobra izbira so tudi juhe, lahko poletne, ki se pojedjo hladne, kot so gaspačo, kumarična juha in podobno. V primeru, da težko jemo, lahko za katero izmed malic pripravimo tudi svež smuti, a se skušajmo izogniti temu, da vanj vmešamo le sadje. Dodajmo tudi zelenjavo (npr. špinato) in ga vedno naredimo na osnovi mleka ali kefirja in/ali vode, ne na osnovi sladkega, sadnega soka. V smuti lahko vmešamo tudi semena ali oreške.

5. Namesto soli, hrano začinimo.

Izogibajmo se pretirani uporabi soli, dosoljevanju hrane in izbiri predelanih živil, ki vsebujejo veliko soli. Hrano raje začinimo. Za solato lahko uporabimo baziliko, drobnjak, koprc, tudi meto ali meliso, juhi dodamo peteršilj, poper ... Ob zelo vročih dnevih se raje izognimo uporabi pekočih začimb, dodajmo pa kar se da veliko dišavnic.

Pa še primer poletnega dnevnega jedilnika:

ZAJTRK: skuta z vmešano žličko medu in malinami, ovsen kruh, bela kava.

MALICA: paradižnik in moca-rela z bučnimi semeni in bučnim oljem, košček kruha.

KOSILO: gratinirana polenta s skuto in zelenjavo ter piščančji-mi koščki, zelena solata z rjavim fižolom.

MALICA: solata iz lubenice in kumare s feta sirom.

VEČERJA: gaspačo z trdo kuhanim jajcem in popečenimi ovsenimi kruhki.

POVEČEREK: kislo mleko.

RECEPT:

Kumarična solata z lubenico

Operemo kumaro in jo po okusu olupimo ter narežemo na koščke, lahko pa pustimo tudi neolupljeno. Lubenico razkoščičimo in prav tako narežemo na koščke. Rdečo čebulo olupimo in narežemo na obročke. Kumaro, lubenico in čebulo pretresemo v posodo, posolimo in dodamo malce popra. Čez potresemo še feta sir in natrgano svežo meto. Prelijemo s prelivom, ki ga pripravimo tako, da zmešamo žlico sladkega (cvetličnega) medu, rdeči vinski kis in olivno olje.

Gaspačo

Večji paradižnik (ali dva manjša), (rdečo) papriko, polovico rdeče če-

bule in strok ali dva česna zmešamo v mešalcu (blenderju) ali s paličnim mešalnikom. Dodamo začimbe: sol, poper, vinski kis in olivno olje, nekateri prisegajo še na kumino, dodamo pa lahko tudi katerekoli začimbe po okusu, tudi na primer baziliko ali čili. Vse skupaj še enkrat dobro zmešamo in postavimo v hladilnik za vsaj tri ure. Če je paradižnik bolj tekoč, bo treba juho zgostiti. V tem primeru ji lahko dodate namočen kruh ali panko drobtine. Ohlajeno juho postrežemo v kozarcu ali skodelici, ki ji lahko dodamo tudi led. V juho dodamo še narezano kumaro in če želimo hranilno bogatejši obrok trdo kuhano jajce. Popečemo kruhove kocke in jih postrežemo ob juhi.

Katja Simić, Dietetik priporoča

CIVILNI INVALIDI VOJN SO SE POMERILI V KAR TREH ŠPORTNIH PANOGAH

V skladu s koledarjem športnih iger Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije so se v spomladanskih mesecih izvedla kar tri športna srečanja.

5. aprila je MDCIV Celje izvedel že **29. športne igre Zveze društev CIV Slovenije v kegljanju na avtomatskem kegljišču**, v hali Golovec v Celju. Iger se je udeležilo dvanajst članov iz štirih društev: Maribora, Ljubljane, Primorske in Celja. Tekmovalo se je v posamični konkurenci po pravilniku Zveze društev CIV Slovenije, in sicer je vsak igralec kegljal po sistemu petnajst na polno in petnajst na čiščenje. Tekmovali so na štirih stezah, skupaj je to zneslo sto dvajset metov. Prva tri mesta so zasedli:

1. **Franc Ožir**, MDCIV - Celje (430 točk)
2. **Jože Omahen**, DCIVS - Ljubljana (427 točk)
3. **Marko Brežan**, DCIVS - Ljubljana (412 točk)

Sam sicer mislim, da so zmagovalci prav tisti, ki so se uvrstili na zadnja mesta, ker se kljub častitljivim letom iger sploh udeležijo. Med njimi je Marijan Kavčič (leta bomo zamolčali, čeprav jih zelo ponosno nosi) iz DCIV Primorske. Zaključku iger je sledi-

lo prijetno druženje ob kosilu v gostišču Kmetec na Starem gradu v Celju in podelitev medalj in priznanj.

10. maja je DCIV Primorske izvedel **28. športne igre Zveze društev CIV Slovenije v balinanju dvojck**. Tekmovali smo na balinišču Obrov pri Kozini. Udeležba je bila množična, kar deset ekip iz petih društev: Primorske, Celja, Ljubljane, Maribora in Dolenjske. Igre so potekale sproščeno, a vseeno v tekmovalnem duhu pod nadzorom sodnika in vodje tekmovalja Radovana Hrvatina, za katerega celo meter ni bil dovolj natančen pri merjenju približevanja boljših tekmovalcev, tako da je moral uporabiti celo pomično merilo.

Rezultati:

1. mesto ekipa **Primorska 1** (Bubnič, Žiberna)
2. mesto ekipa **Ljubljana 1** (Brežan, Omahen)
3. mesto ekipa **Primorska 3** (Kalčič, Smrdel)

Pohvaliti je treba člane, ki so se teh iger udeležili prvič in prvič v življenju vrgli balinček. S tem so pri-

spevali k večjemu številu udeležencev in prijetnemu druženju, kar je tudi eden od ciljev naših iger. Tekmovanje smo končali s podelitvijo medalj in priznanj in kosilom v bližnjem gostišču pri Klavdiju.

Tretje pa so bile na vrsti **športne igre v vrtnem kegljanju**. Društvo CIV Dolenjske, Bele Krajine in Posavja je izvedlo že 33. športne igre Zveze društev CIV Slovenije v tej panogi. Na teh igrah je bila udeležba najbolj množična, saj so se iger udeležili člani vseh šestih društev, in to kar 34 članov s statusom in 8 spremljevalcev. Igre so potekale mešano: skupina A in B, posamično pa ločeno skupina A (slepi in slabovidni CIV) ter skupina B (ostali CIV). Igre so potekale po sistemu deset na polno in petnajst na čiščenje.

V skupini A so prva tri mesta zasedli:

1. mesto **Marjan Požek**, DCIV Gorenjske z 91 podrtimi keglji
2. mesto **Darinka Podlesnik**, DCIV Gorenjske z 75 podrtimi keglji
3. mesto **Erika Mramor**, MDCIV, Celje z 74 podrtimi keglji

V skupini B posamično so bili najboljši:

1. mesto **Leo Peršak**, MDCIV Maribor z 97 podrtimi keglji
2. mesto **Alojz Erlah**, DCIV Dolenjske z 93 podrtimi keglji
3. mesto **Franc Lukše**, DCIV Dolenjske z 90 podrtimi keglji

Najboljše ekipe:

1. mesto **DCIV Dolenjske** z 341 podrtimi keglji
2. mesto **MDCIV Maribor** z 338 podrtimi keglji
3. mesto **DCIV Gorenjske** z 316 podrtimi keglji

Igre so bile na kegljišču Društva slepih in slabovidnih v Novem mestu. Da so potekale brez zapletov in morebitnih poškodb je skrbel sodnik Franc Šernek, potrebni pa so bili tudi pobiralci kegljev, ki so imeli več kot dovolj dela. Za podrte kegle so poskrbeli Dragica Šernek, predsednik društva Alojz Erlah in član društva Toni Pirc. Igre so se zavlekle v pozno popoldne, nato pa smo se okrepčali v gostišču Štefan in podelili pokale, medalje in priznanja.

V začetku junija so se štirje člani iz ljubljanskega in primorskega društva udeležili državnega prvenstva v balinanju četvork pri Zvezi ŠIS - SPK.

Po napornem začetku leta glede športnih aktivnosti in slabega vremena so se začeli toplejši dnevi in čas počitnic, ko si lahko nabereimo novih moči in nabiti z energijo začnemo jesensko - zimsko srečanja. Želim si, da se tudi v bodoče udeležujete iger v čim večjem številu, če že ne zaradi dobrih rezultatov pa zaradi druženja. Naj zaključim z mislijo, da je **najboljša stvar, ta, ki nič ne stane, pa nas OSREČUJE.**

Franc Ožir

ZDVIS - PRVENSTVO V RIBOLOVU

Prvenstvo v ribolovu je že tradicionalno izvedeno na štajerskem koncu. Tokrat je tekmovanje izvedlo Društvo vojnih invalidov Maribor.

Ribičke in ribiči iz šestih društev so se nadejali dobrega ulova na ribniku Ribiške družine Jelenče v Pesnici pri Mariboru. Tako kot lani je bil tudi letos najboljši **Andrej Klančnik** iz DVI Maribor s kar 24,7 kg ulova, drugo mesto je dosegel **Viktor Lebreht** iz DVI Zasavje z 11,8 kg, tretji pa je bil **Stanko Markovič** iz DVI Celje z 10,6 kg. Med drugimi člani so bili trije najboljši **Domèn Lebreht** iz DVI Zasavje z 31,1 kg, **Dušan Marčec** s 15,5 kg in **Miloš Agbaba** s 5,9 kg, oba iz DVI Celje.

Po koncu tekmovanja in podeljenih medaljah je za dobro družbo in prijetno vzdušje poskrbel priznan pisatelj, dramatik, gledališki režiser in še posebej

zvedav pripovedovalec zgodb Tone Partljič.

Andreja Markovič

ŠPORTNE IGRE ZVEZE DRUŠTEV VOJNIH INVALIDOV SLOVENIJE

Športne igre, osrednji športno rekreativni dogodek Zveze društev vojnih invalidov Slovenije, smo letos izvedli 13. aprila v Mariboru. Pred začetkom iger so se tekmovalci zbrali na ploščadi pred Dvorano Tabor in v spremstvu fanfar prisluhnili nagovorom in navodilom za izvedbo tekmovanj.

Društvo vojnih invalidov Maribor je na različnih lokacijah v Mariboru in v Rušah gostilo vojne invalide športnike in druge člane društev vojnih invalidov. Stičišče udeležencev je bila Športna dvorana Tabor, kjer so potekala tekmovanja v pikadu, šahu in kegljanju in tudi podelitev pokalov in medalj najboljšim ekipam in posameznikom. Tekmovanje v balinanju je bilo na balinišču Balinarskega društva Angel Besednjak, tekmovanje v streljanju pa na strelišču v Rušah.

Slavila je ekipa **DVI Maribor**, drugo mesto je dosegla ekipa **DVI Ptuj**, tretje mesto je pripadlo ekipi **DVI Celje**.

Čedomir Antić, vojaški mirnodobni invalid in član Društva Slovenske Istre Koper je prejel tudi pri-

znanje za največ udeležb na športno rekreativnih prireditvah ZDVIS-a v preteklem letu.

Rezultati:

VOJNI INVALIDI

Balinanje - ekipno

1. DVI Maribor
2. DVI Sežana
3. DVI Zasavje

Kegljanje - ekipno

1. DVI Dolenjske
2. DVI Pomurja
3. DVI Maribor

Kegljanje - posamezno

1. Matjaž Primožič, DVI Ljubljana
2. Štefan Može, DVI Dolenjske
3. Branko Krajnc, DVI Maribor

Pikado - ekipno

1. DVI Ptuj
2. DVI Celje
3. DVI Zasavje

Pikado - posamezno

1. Silvo Pilinger, DVI Ptuj
2. Mitja Krabonja, DVI Ptuj
3. Martin Jazbec, DVI Celje

Streljanje - ekipno

1. DVI za Koroško
2. DVI Zasavje
3. DVI Celje

Streljanje - posamezno

1. Oton Pok, DVI za Koroško
2. Dušan Nahtigal, DVI Dolenjske
3. Rudi Rogelšek, DVI za Koroško

Streljanje - posamezno SH2

1. Marko Saksida, DVI Severne Primorske
2. Alojz Sever, DVI Severne Primorske
3. Edi Bruderman, DVI Ljubljana

Šah - ekipno

1. DVI Maribor
2. DVI Slovenske Istre Koper
3. DVI Ljubljana

Rezultati:

DRUGI ČLANI

Kegljanje - ekipno

1. DVI za Koroško
2. DVI Celje
3. DVI Ljubljana

Kegljanje - posamezno

1. Stane Oblak - DVI za Koroško
2. Miloš Agbaba, DVI Celje

3. Edo Truppe – DVI Ljubljana

Pikado – ekipno

1. DVI Maribor
2. DVI za Koroško
3. DVI Notranjske

Pikado – posamezno – moški

1. Ljubiša Stojanovič, DVI Notranjske
2. Rajko Kraševac, DVI Notranjske

3. Radivoje Đorđević,
DVI za Koroško

Pikado – posamezno – ženske

1. Urška Holešek, DVI Zasavje
2. Danica Stojanovič, DVI Notranjske
3. Zofija Šoster, DVI Maribor

Streljanje – ekipno

1. DVI Celje

2. DVI Maribor

3. DVI Severne Primorske

Streljanje – posamezno

1. Darko Šajhar, DVI za Koroško
2. Renato Srebrnič, DVI Severne Primorske
3. Mile Bera, DVI Maribor

Andreja Markovič

TEKMOVANJE V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

V začetku junija, v času občinskega praznika, smo v Društvu vojnih invalidov Zasavje organizirali 11. tekmovanje v streljanju z zračno puško za društva vojnih invalidov Slovenije.

Povabilu se je odzvalo osem društev vojnih invalidov (DVI Celje, DVI Dolenjske, Posavja in Bele Krajine, DVI Gorenjske, DVI za Koroško, DVI Maribor, DVI Severne Primorske, DVI Sežana in DVI Zasavje). Po tekmovanju smo se družili v pozne popoldanske ure.

Rezultati:

Streljanje-posamično SH1:

1. Oton Pok	DVI za Koroško	174 krogov
2. Žare Milič	DVI Zasavje	166 krogov
3. Janez Šepic	DVI DPBK	166 krogov

Streljanje-posamično SH2:

4. Alojz Sever	DVI SP NG	168 krogov
5. Marko Saksida	DVI SP NG	161 krogov

Streljanje-posamično člani:

6. Darko Šajhar	DVI za Koroško	180 krogov

7. Renato Srebrnič	DVI SP NG	157 krogov
--------------------	-----------	------------

8. Stane Oblak	DVI za Koroško	146 krogov
----------------	----------------	------------

Streljanje-ekipno:

1. DVI za Koroško	500 krogov
2. DVI Severna Primorska	465 krogov
3. DVI DPBK	444 krogov
4. DVI Zasavje	414 krogov
5. DVI Celje	401 krogov
6. DVI Sežana	293 krogov
7. DVI Severna Primorska 1	258 krogov
8. DVI Gorenjska	241 krogov
9. DVI Zasavje 1	224 krogov
10. DVI Maribor	119 krogov

Urška Holešek

TEKMOVANJA V BALINANJU

Letošnje prvenstvo Zveze društev vojnih invalidov Slovenije v balinanju je izvedlo Društvo vojnih invalidov Celje.

Na balinišču pri Dvorani Zlatorog v Celju se je v soboto, 11. maja, pomerilo enajst ekip vojnih invalidov iz osmih društev. Najbolje so se odrezali domačini, ekipa Društva vojnih invalidov Celje. Drugo mesto je zasedla mešana ekipa vojnih invalidov zasavskega in sežanskega društva, tretji pa so bili balinarji iz Društva vojnih invalidov Notranjske.

Zmagovalna ekipa DVI Celje: Martin Jazbec, Maksimilijan Močenik, Vincenc Polajžer in Bona Pušnik se je 8. junija udeležila državnega prvenstva Zveze za šport invalidov Slovenije – SPK v Postojni, in v močni konkurenci osvojila peto mesto. **Andreja Markovič**

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	GROBA, ŽALJIVA BESEDA	MESTO NAD TRSTOM, VILLA OPICINA	LITERARNO DELO V OBLIKI DIALOGOV	BARVA KART	ISAAC NEWTON	JAVK	GESLO	IRSKA REPUBLI- KANSKA ARMADA	NAJVEČJA, KONTRA- BASOVSKA TAMBURICA	OBER	NIKOLAJ ČERKASOV	VELIKA MORSKA RIBA	ZAMAK- NJENO STANJE, TRANS
AVTOGRAM							GUGANJE						
TEK NA KRATKE PROGE							DREVESCE OLJNATA IN OSTRO DIŠEČA TEKOČINA						
VISOKA, MOGOČNA GORA					KVAR, NAPAKA PTICA UJEDA, SRŠENAR						SHARON STONE BOMBAŽNA VZORČASTA TKANINA		
ČISTILNI PRAŠEK				SLONOVI ČEKANI ODVZEM				TRESENJE AVANT- GARDNI BAND IZ TRBOVELJ					
DEKLIŠKI PRIIMEK MELANIE TRUMP					KAMEN ZA BRUŠENJE KOSE ŽABJA NOGA					IGRALKA RINA AMERIŠKA IGRALKA BASINGER			
ALBERT EINSTEIN			KRPA, ZAPLATA PREVARA, ZVIJAČA						OD GROFA VIŠJI PLEMIČ				
POMOČ: GINGAM IZKUH LANTANA RANJAK	AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (MORGAN)	ITALIJAN. ŠPORTNI AVTO LONČNA RASTLINA							OTROŠKA ZABAVA GRŠKI LADJAR ONASSIS				
RAZPRŠI- LO PROTI MRČESU					ZVEZNA DRŽAVA V ZDA AM. PEVKA GRANDE							DEČEK S ČUDEŽNO SVETILKO IZ ZBIRKE 1001 NOČI	MOČ VLADANJA
TRAVNIŠKA RASTLINA, UROČNIK							ŠIROKO VRHNJE OBLAČILO MUSLIMANK MOSTVO			DRŽAVNIK CETUNG VIŠJI VOJAŠKI ČIN			
TIPKA RETURN, VNAŠALKA						FERMENT, KVASILO ZMES PLINOV V OZRAČJU					LADO BIZOVIČAR MERSKA ENOTA		
SEDMA GRŠKA ČRKA				CENENA JAVNA KUHNJA STEBLO, BILKA					SOPROGA GEORGA CLOONEYA PAŠJA HIŠICA				
METKA ALBREHT			LAHKA KOVINA (Ba) GIUSEPPE VERDI					PTICA ROPARICA CLARK GABLE					
SRČNA BOLEZEN Z NAPADI HUDIH BOLEČIN													
ŠARA, KRAMA							POROK						

Rešitev križanke pošljite na: **ZDVIS, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana.**

Med prispelimi pravilnimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence.

Nagrajenci iz prejšnje številke:

1. Berta Giuliani, Ljubljana

2. Branko Herman, Lovrenc na Pohorju

3. Dragiva Markič, Deskle